

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Ponedeljek, 28. avgust 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpiti pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20).

M 1 7 2 5 0 1 1 1 0 2

3/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. V ustreznna polja križanke vpišite hidrološka pojma, ki ju opisujeta besedili.

Vodoravno: celotna površina, s katere se reke stekajo v morje.

Navpično: črta, ki razmejuje dve porečji.

P	O	V	I	R	J	E
---	---	---	---	---	---	---

(2 točki)

2. V desnem delu obeh preglednic obkrožite tisto črko, ob kateri je pravilen opis podatka iz levega dela.

68,7 %	A planetarni delež sladke vode v obliki jezer, rek in mokrišč B planetarni delež sladke vode v obliki ledu
--------	---

70,8 % : 29,2 %	A razmerje med površino svetovnih morij in kopnega B razmerje med sladko in slano vodo na Zemlji
-----------------	---

(2 točki)

3. Napišite vrsti jezer glede na nastanek, ki ju prikazujeta sliki 7 in 8 v barvni prilogi.

Slika 7: _____

Slika 8: _____

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 1 0 5

4. Z opisom vzroka in posledice pojasnite en hidrološki problem puščavskih jezer na endoreičnih območjih (npr. Aralsko jezero, Čadsko jezero).

(2 točki)

5. Slika 9 v barvni prilogi prikazuje dve presihajoči jezera v Sloveniji. Z opisom vzroka in posledice pojasnite nastanek takih jezer.

(2 točki)

Svet 1

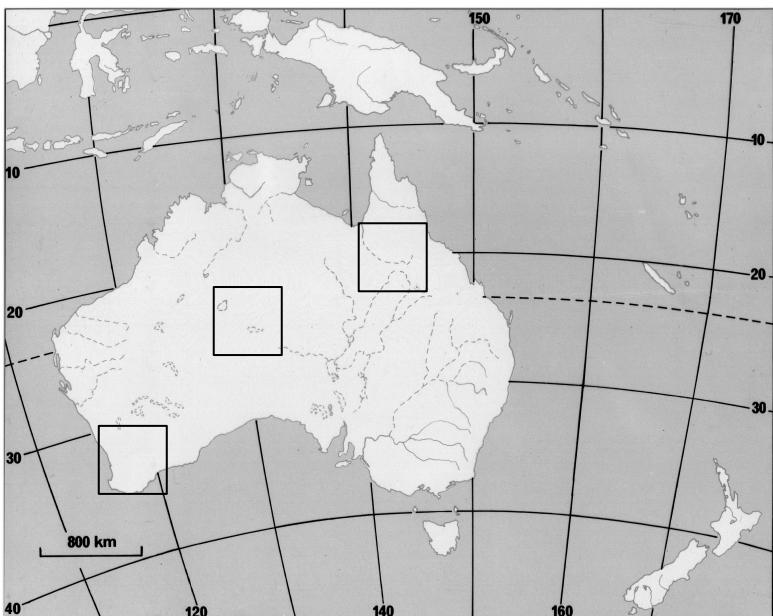
6. Obkrožite črki pred dvema napačnima trditvama o podnebju Afrike.

 - A Deževna doba v savanskem podnebju se daljša od ekvatorja proti povratniku.
 - B Od ekvatorja proti povratniku se količina padavin zmanjšuje.
 - C Ob povratnikih prevladujejo območja, kjer pade pod 250 mm padavin letno.
 - D Območja tropskega suhega podnebja so enako obsežna na severu in jugu Afrike.
 - E Na severu in jugu Afrike je tudi sredozemsko podnebje.

(2 točki)

7. V vsak kvadrat na sliki 1 vpišite številko ustreznih razporeditv padavin čez leto. Izbirajte med temi razporeditvami padavin:

 - 1 večina padavin v hladnejši polovici leta
 - 2 malo dežja v času zenitnega deževja
 - 3 deževna doba v času zenitnega deževja
 - 4 nizka količina padavin čez vse leto
 - 5 obilne padavine čez vse leto

Slika 1

(Prirejeno po: http://www.facka.si/osebne-strani/ucitelji/mosbruker/neme_karte.htm.
Pridobljeno: 19. 3. 2015.)

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 1 0 7

7/20

8. Glede na besedilo opišite naravnogeografski vzrok za vdor vročega subtropskega zraka proti severu Severne Amerike in imenujte naravno nesrečo, ki je posledica takega vremenskega pojava.

Prebivalce Osrednjega nižavlja v Severni Ameriki so danes presenetile za te kraje ekstremno visoke temperature. Živo srebro se je namreč dvignilo precej nad 40 stopinj Celzija.

Opis: _____

Naravna nesreča: _____

(2 točki)

9. S pomočjo slike 10 v barvni prilogi napišite prevladujočo letno količino padavin na Tibetu in pojasnite vzrok zanjo.

Letna količina padavin: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

10. Pojasnite negativen vpliv monsunskega kroženja zraka v Aziji na poljedelstvo v Bengalskem nižavlju.

(2 točki)

Svet 2

11. V legendi na sliki 11 v barvni prilogi so s črkami označene barve, ki prikazujejo razporeditev in širitev verstev. K vsaki črki barve iz legende napišite ime vere, ki prevladuje na obarvanem območju.

B _____

C _____

(2 točki)

12. Slika 12 v barvni prilogi prikazuje prebivalstvo ZDA po etnični sestavi v letih 2010, 2030 in 2050. Opišite dva vzroka za pričakovane spremembe v deležu Američanov evropskega porekla med letoma 2010 in 2050.

(S t a r t i n g)

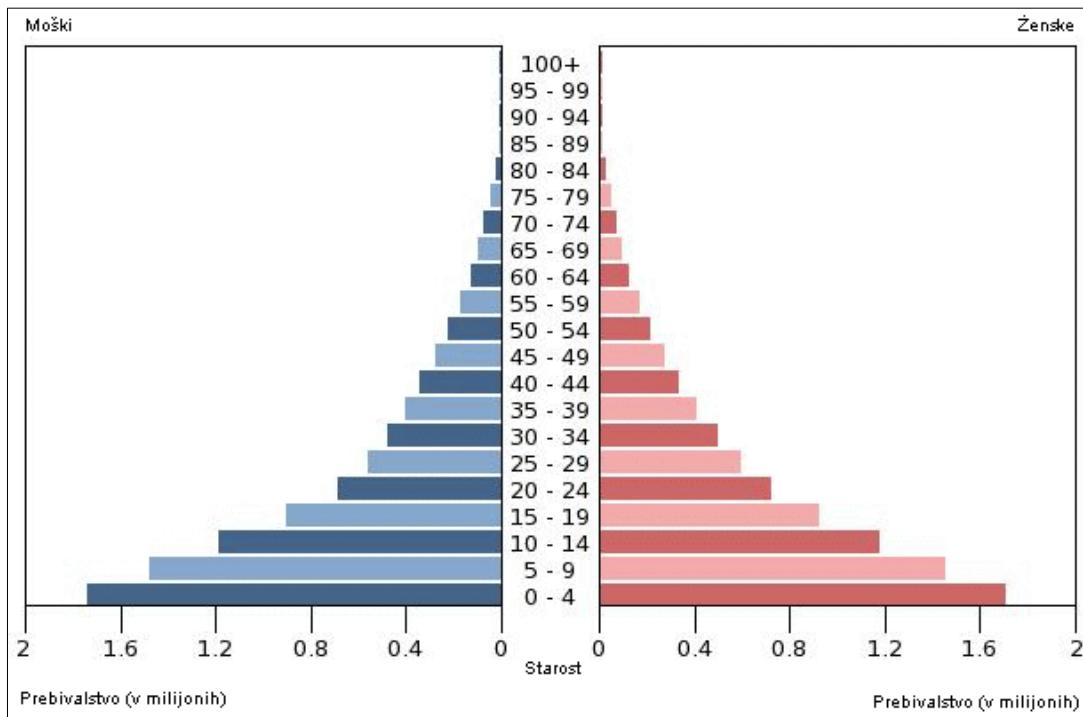
13. Prebivalstvo v ZDA živi v različnih delih mesta in njihovi okolici. V preglednico vpišite ime vsakega izmed opisanih delov velemest v ZDA.

Opis	Del velemesta
Mestna četrt, kjer živijo pripadniki ene narodnosti oziroma etnične skupnosti.	
Značilne so večinoma enodružinske hiše premožnejših slojev.	
Mestna četrt, kjer živi revnejše prebivalstvo.	

(2 točki)

14. Obkrožite celino, na kateri je največ držav s sestavo prebivalstva, ki jo prikazuje slika 2, in pojasnite vzrok za večji delež mladega prebivalstva v teh državah.

Slika 2

(Prirejeno po: http://www.indexmundi.com/age_structure.html. Pridobljeno: 4. 5. 2015.)

Celina: Afrika Južna Amerika Azija

Pojasnitev: _____

(2 točki)

15. Pojasnite enega izmed načinov reševanja infrastrukturnih problemov življenja v osrednji Avstraliji.

(2 točki)

Europa 1

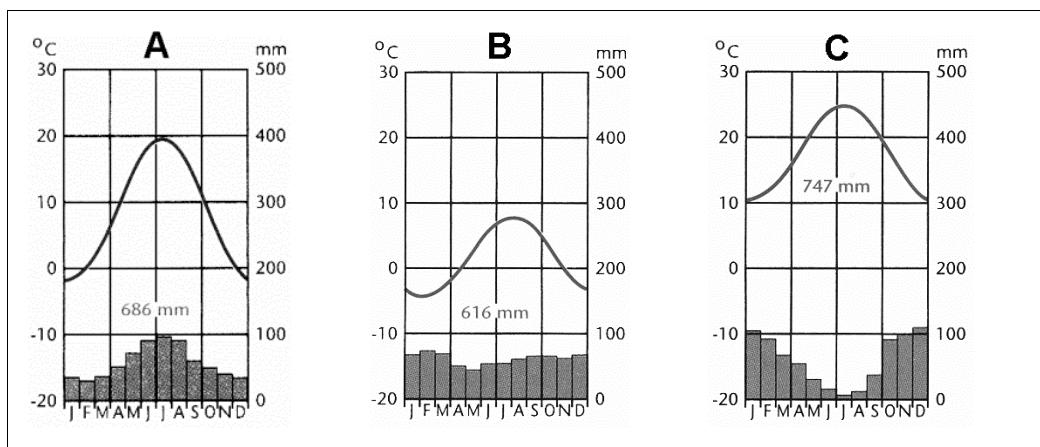
16. Navedite posledico, ki jo kisli dež povzroča na rastlinah, in negativno posledico, ki jo povzroča na prsteh.

Rastline: _____

Prsti: _____

(2 točki)

17. Imenujte tip naravnega rastlinstva, ki ga prikazuje slika 13 v barvni prilogi, in napišite črko klimograma slike 3, ki prikazuje podnebne značilnosti območja, za katero je značilno to rastlinstvo.

Slika 3

(Preijeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 14, 65. Modrijan. Ljubljana)

Tip naravnega rastlinstva:

Črka klimograma:

(2 točki)

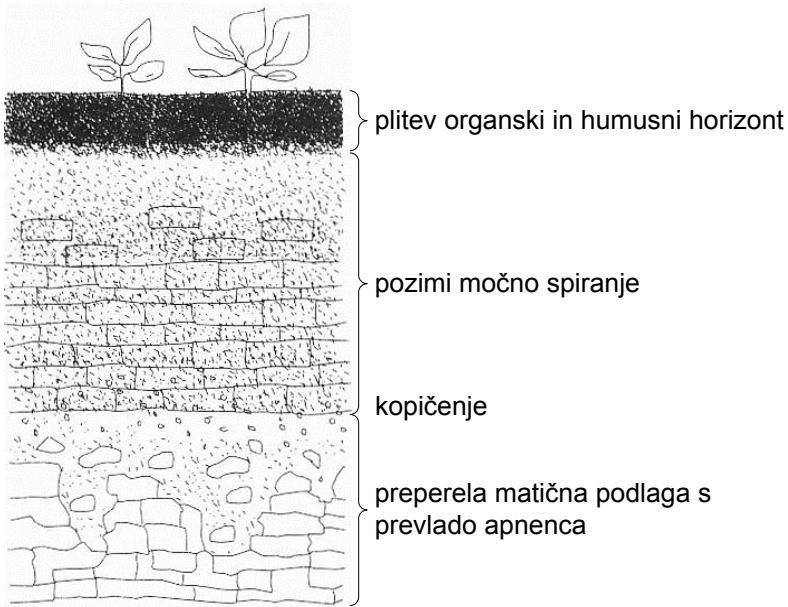
18. Imenujte tipa naravnega rastlinstva, ki sta v legendi na sliki 14 v barvni prilogi označena s črkama A in B.

B

(2 točki)

19. Slika 4 prikazuje profil ene izmed prsti, razširjene na območju, ki je v legendi na sliki 14 v barvni prilogi označeno s številko 1. Imenujte tip prsti in opišite vzrok za njegovo značilno barvo.

Slika 4

(Prirejeno po: Hočvar, M., in drugi, 2000: Geografija: Shematski pregledi, str. 60. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana)

Tip prsti: _____

Opis: _____

(2 točki)

20. Z opisom vzroka in posledice pojasnite en razlog za izkrčenost naravnega rastlinstva na območju, ki je na sliki 14 v barvni prilogi označeno s črko A.

(2 točki)

Europa 2

21. Obkrožite primera turistične infrastrukture.

arheološko najdišče

hoteli

gorsko podnebje

žičnice

Sredozemsko morje

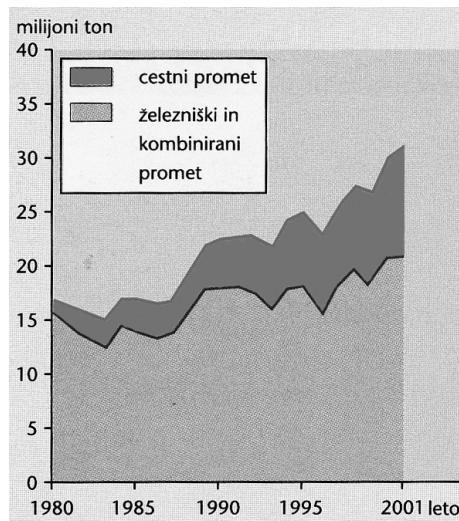
srednjeveški gradovi

(2 točki)

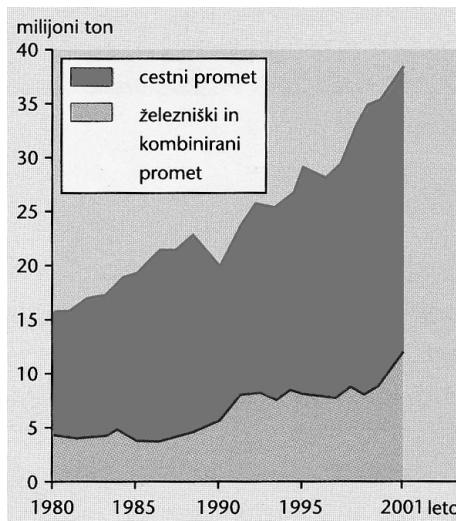
22. Alpe so najbolj obiskano gorsko turistično območje na svetu. Opišite družbenogeografska dejavnika, ki sta pomembno prispevala k razvoju turizma v Alpah.

(2 točki)

23. Sliki 5 in 6 prikazujeta spremjanje obsega tovornega prometa v Švici in Avstriji med letoma 1980 in 2001. Napišite številko slike, ki pripada Švici. Opišite ukrep, s katerim si Švica prizadeva omejiti tovorni cestni promet.

Slika 5

Slika 6

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 70. Modrijan. Ljubljana)

Številka slike:

Opis: Wysokość skrzyni: 100 cm, głębokość skrzyni: 50 cm, szerokość skrzyni: 100 cm.

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 1 1 3

13/20

24. Imenujte elektroenergetske objekte, ki v Franciji proizvedejo največji delež električne energije, in opišite vzrok za njihovo prevlado.

Elektroenergetski objekti: _____

Opis: _____

(2 točki)

25. Pojasnite vpliv naravnogeografskih razmer na rabo najpomembnejšega alternativnega energijskega vira na Danskem.

(2 točki)

Prazna stran

15/20

Prazna stran

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)**Slika 7**

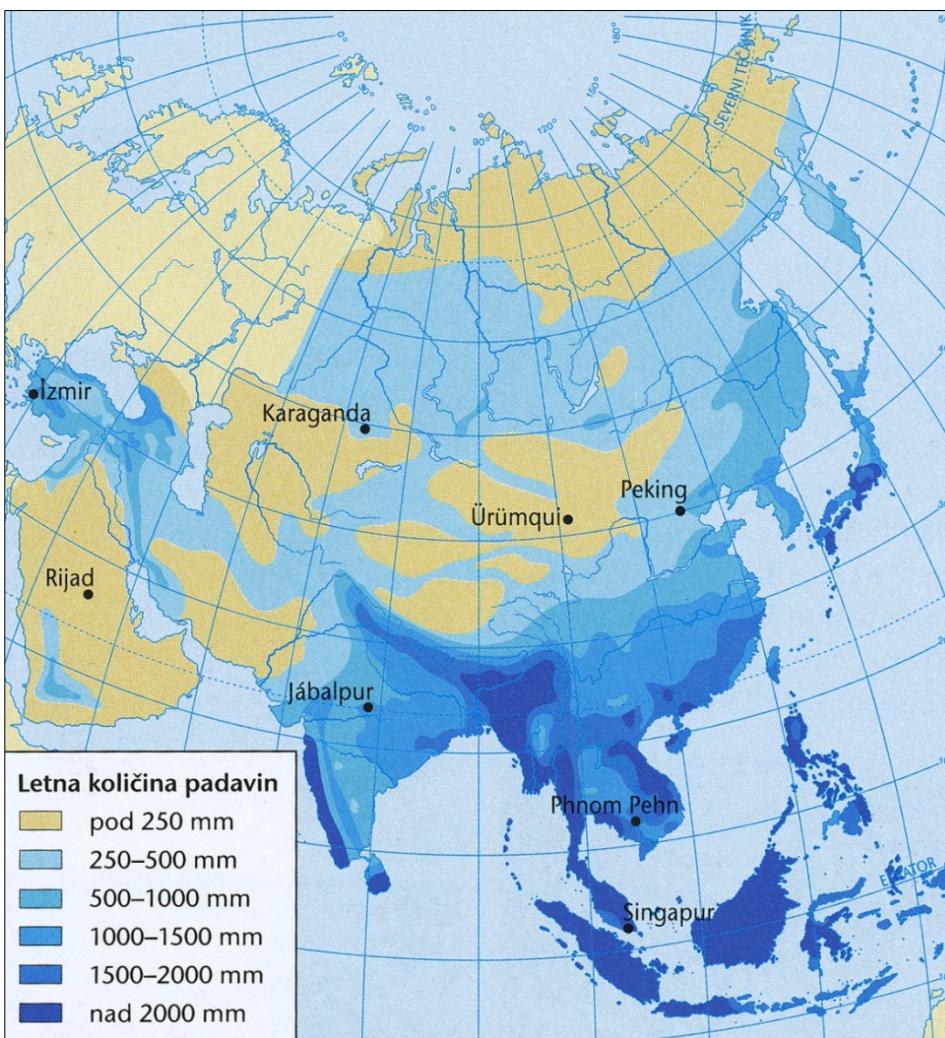
(Vir: http://www.gore-ljudje.net/objave/gorazdgor/splpih_41.jpg. Pridobljeno: 1. 4. 2015.)

Slika 8

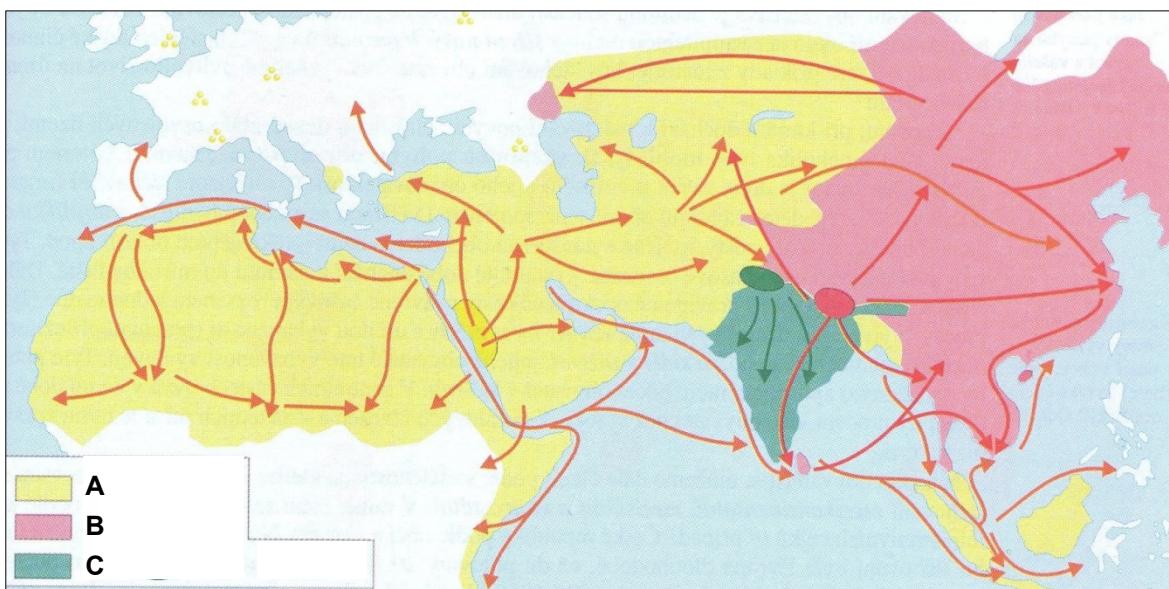
(Vir: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Lakevyrnwysummer.jpg>. Pridobljeno: 1. 4. 2015.)

Slika 9

(Vir: Kovačič, G., 2014: Šembijsko presihajoče jezero. Geografski obzornik, 61, 4, str. 16. Collegium Graphicum d.o.o.. Ljubljana)

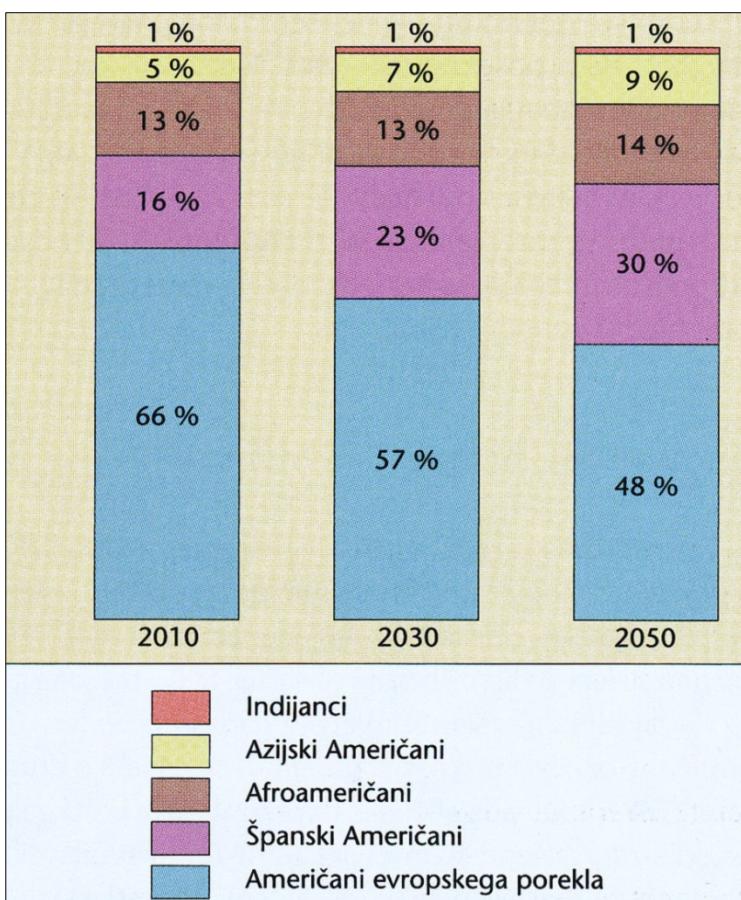
Slika 10

(Prijevano po: Senegačnik, J., 2004: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 11. Modrijan. Ljubljana)

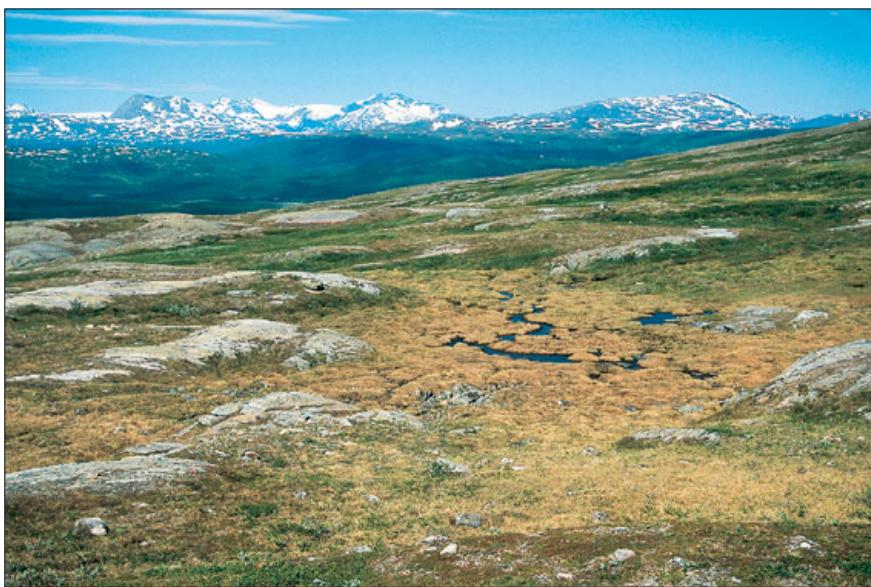
Slika 11

(Přeřejeno po: Příroda a lidé Země, učebnice zeměpisu pro srední školy, str. 73. České geografické společnosti. Praha, 2004)

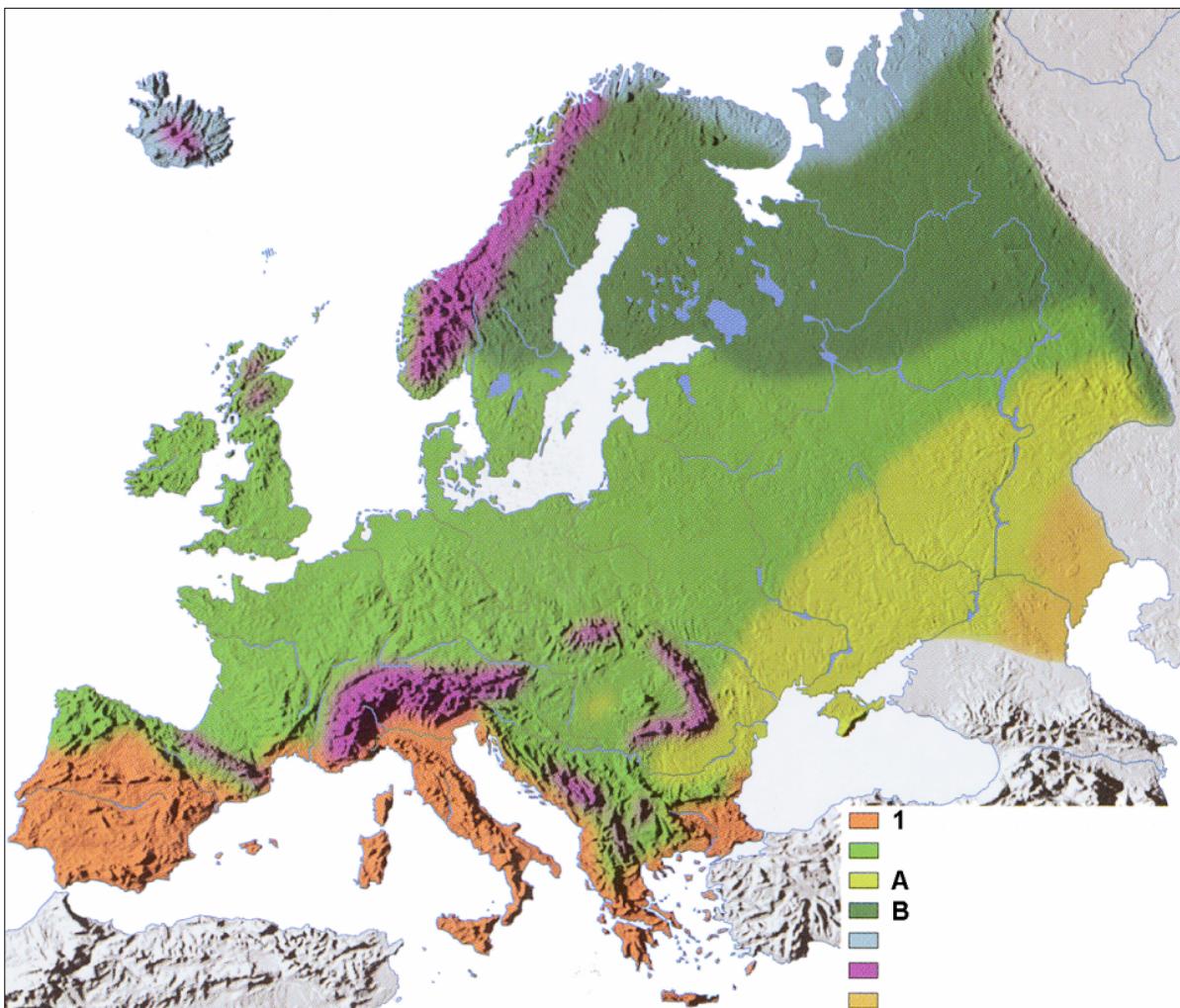
Slika 12

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 108. Modrijan. Ljubljana)

Slika 13

(Vir: <http://www.modrijan.si/sl/content/search?SearchText=&SubTreeArray=2>. Pridobljeno: 14. 3. 2015.)

Slika 14: Tipi naravnega rastlinstva

(Prejeno po: <http://www.modrijan.si/sl/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-7.-razred>. Pridobljeno: 14. 3. 2015.)